

Een uitgave van de Vereniging
voor de Pieters- & Academiewijk
en Levendaal-West

Redactie: R.J. van Crujssen
J.J.N. Gerritsen
Foto's: RMO
Tekeningen: Dir. Gebouwen, Leiden
Arch. bur. ir. B. Veldman

nummer 42
juli 1987
oplage 2200 exemplaren

Lay-out: J.J.M. Gerritsen

Wel moge het U bekomen

Feestmaal Godenmaal Dodenmaal
in de oudheid

De maaltijd in de oudheid is het
thema van een tentoonstelling,
die gedurende de zomermaanden in
het Rijksmuseum van Oudheden te
zien is (tot 30 augustus 1987).

De tentoonstelling is een
afscheidsgeschenk voor Prof. dr.
B. Hartmann, die bijna viereenen-
twintig jaar hoogleraar in de
geschiedenis der antieke gods-
diensten is geweest.

De nadruk ligt op het Nabije
Oosten, een gebied waar hij zich
het meest mee bezig gehouden
heeft en dat hij veel bereisd
heeft.

Ook het onderwerp, het feest-
maal, is op Prof. Hartmann
geent. Als hij iemand wilde
leren kennen, nodigde hij hem of
haar uit voor een maaltijd.
De eerste levensbehoeften, eten
en drinken, krijgen zo een
betekenis, die ver uitgaat boven
het instandhouden van het orga-
nisme. De betekenis van de tafel
als de plaats, waar verbonden-
heid gesticht, conflicten
beslecht en harten geopend
worden, is van alle tijden.

In die zin is ook de eenvoudige
maaltijd een feestmaal en
dat geldt met name ook voor de
oudheid, waar de strijd om het
dagelijks brood voor verreweg de
meeste mensen een zaak van
aanhoudende zorg en moeite was.
Juist daarom kon het
gemeenschappelijk genoten
voedsel een band scheppen of
bevestigen met degenen, die op
afstand staan: de gestorvenen en
de goden, bewoners van een
andere en verre wereld.
Feestmaal, dodenmaal en
godenmaal zijn dan ook geen
vreemden voor elkaar: alle drie
zijn ze uitingen van hetzelfde
levensbesef.

Het aanrichten van een feest-
maal getuigde ook van rijkdom,
status, en triomf over de
natuur. Wegens de bijzondere
betekenis werden er voor de
voorzouders en goden speciale
offermaaltijden aangericht.

DIONYSOS-AMFOOR
Aardewerk, hoogte 40 cm.
Vulci (Italië) ± 520 v. Chr.
Attische zwartfigurige hals-
amfoor.
Dionysos aanliggend op een kline
met een sater, die zich voorover
buigt om de opgeheven kantharos
van de god uit een forse pin-
choe te vullen. De sater is
naakt; Dionysos gaat gekleed in
chiton en mantel, bont en rijk
geborduurd. Op de achtergrond
Hijnranken en druiventrossen.

Naast afbeeldingen van de
maaltijd, op ondermeer vazen en
grafstenen, bevat de tentoon-
stelling werktuigen voor jacht
en landbouw, voorraadvaten,
keukengerei, vaatwerk, etc.
De veelal duizenden jaren oude
voorwerpen uit het Oude Nabije
Oosten en Egypte spelen hierbij
een centrale rol. In deze
gebieden ging de mens voor het
eerst zelf over tot het
produceren van voedsel. Houten
modellen, van onder andere een
Egyptische bakkerij, en 3000 (!)
jaar oude kookpotten (Syrie)
zijn afkomstig uit deze streken.

De vele afbeeldingen in de
tentoonstelling benadrukken nog
eens het belang van de maaltijd
in de oudheid.
De meeste aandacht is besteed
aan het verwerven, het bereiden
en het verdelen van het voedsel.
Het feestmaal, met aardse
disgenoten, goden of doden, is
het slotakkoord van een lang en
moeizaam proces. Er is heel wat
gebeurd, voordat de gastheer aan
het eind kan zeggen
"Wel moge het U bekomen".

MODEL VAN EEN BIERBROUWERIJ
hout, 38 x 50 x 34 cm
El-Bersja (Egypte);
Middenrijk (+ 2134-1783 v.c.)
Het grafmodel toont een bier-
brouwerij met alle opeenvolgende
fasen van bewerking:
malen van gerstekorrels, van het
meel wordt deeg gemaakt, dat
boven open vuur in aardewerken
vormen tot kegelvormige broden
wordt gebakken. De broden worden
in water geweekt na toevoeging
van zoetmiddelen en dan als een
gegist massa boven een groot
vat gefiltreerd. Tenslotte slaan
arbeiders het eindproduct op in
grote aarden kruiken, verzegeld
met klei.
Door het gebruik van verschil-
lende kleuren maakt het model
een zeer levendige indruk.

Gevolgen afsluiting Breestraat

Op 4 mei jl. is de proef met de afsluiting van de Breestraat begonnen. Nu de proef enige tijd aan de gang is, beginnen ook een aantal van de gevolgen van deze afsluiting voor de rest van de wijk en de binnenstad merk- en zichtbaar te worden. Daarbij zijn ook een paar onaangename gevolgen voor de wijk, voor het ontstaan waarvan de wijkvereniging reeds voor de proef haar vrees naar de Gemeente toe had uitgesproken. Achtereenvolgens geven we hier de eerste voorlopige bevindingen weer voor de Breestraat, de rest van de binnenstad en de rest van de wijk.

Situatie in de Breestraat

De Breestraat is onmiskenbaar aanzienlijk vriendelijker geworden voor voetgangers en fietsers. Een probleem is nog wel dat deze laatste op sommige punten -vooral in het stuk van Koornbrugsteeg naar Gangetje- erg weinig ruimte hebben. Verder rijden m.n. op rustige uren de bussen soms aanzienlijk harder dan de hun toegestane maximum-snelheid van vijftien kilometer per uur. Tenslotte leveren ook de illegaal en soms met hoge snelheden door de Breestraat rijdende bromfietsers overlast en gevaar voor de voetgangers en fietsers op.

Gevolgen voor de rest van de binnenstad

Zoals werd voorzien heeft veel verkeer van de Breestraat zich verplaatst naar

de Singels, de Langegracht en de Hooigracht. Het is daar dan ook aanzienlijk drukker geworden. Met name op zaterdagen kan men met eigen ogen zien hoe op b.v. de Zijlsingel en de Hooigracht de auto's op sommige momenten een grote file vormen. Voorts klagen ook bewoners van de Witte Singel over de toegenomen verkeersdrukten.

Gevolgen voor de rest van de wijk

Uiteraard is de wijkvereniging nog het meest betrokken bij de gevolgen van de afsluiting van de Breestraat voor de rest van de wijk. De indruk bestaat dat de toename van het verkeer op het Noordeinde minder is dan werd verwacht. Overigens is die straat er daardoor niet leefbaarder op geworden. Er is wel sprake van een grote toename van het verkeer in het binengebied van de Pieterswijk. Zo is op de Langebrug aanzienlijk meer verkeer gekomen en is er verder een grote toename van het verkeer te onderkennen op de route Nieuwsteeg/Pieterskerkhof/Pieterskerkstraat en -Gracht. Geheel overeenkomstig het vooraf uitgesproken bange vermoeden van de wijkvereniging is daarbij de huidige verkeerscirculatie-regeling in dat gebied op de tocht komen te staan. Kennelijk wordt de laatstgenoemde route nu ook in grote mate voor sluipverkeer gebruikt. Dat gebeurt in beide richtingen. Men trekt zich daarbij weinig aan van het voorgeschreven eenrichtingverkeer. Zo wordt b.v. de Nieuwsteeg vaak met grote snelheid op de beide eenrichtingverkeersstukjes met grote snelheid in de verboden rijrichting bereden. Dat heeft daarin al diverse malen tot gevaarlijke situaties voor voetgangers en fietsers geleid. Het is niet onwaarschijnlijk dat dat nog eens tot ongelukken leidt.

Voor de grote druk op de Langebrug en de route Nieuwsteeg - Pieterskerkhof - Pieterskerkstraat/-gracht en het rijden in de verboden

3 ZAKEN
1 GEDACHTE:
SERVICE!

wolfslag

kantoormachines en -meubelen BV
Breestraat 122-124 tel. 123211

kantoorvakhandel
Breestraat 145 tel. 123211

kunstschilder- en tekenmaterialen
Botermarkt 12 tel. 131369

Leiden.

van cleef

VOOR DIENSTBETOON EN VAKMANSCHAP
LEIDEN

BOTERMARKT 24 - 25 TELEFOON 122669
BREESTRAAT 171 TELEFOON 131728

nu ook voor de
lunch en een
kleine ind. hap

Noordeinde 51 Leiden
Tel. 071-123534

Van Friese Stok
tot Friese Boff
van Leidse Bull
tot Boerengrof
U vindt dit alles
en nog veel meer
bij Friese Bakkerij

GROENHAZENGRACHT 10 LEIDEN

richtingen verontrusten het bestuur van de wijkvereniging ten zeerste. Het zal die verontrusting ook naar de gemeente toe kenbaar maken en deze verzoeken maatregelen te treffen, hetzij door een striktere controle van de regels, hetzij door fysieke belemmeringen voor het verkeer.

Hoewel het in het voornemen van het bestuur ligt om na afloop van de proef met de afsluiting van de Breestraat een vergadering voor de bewoners te beleggen om over het verloop daarvan en de resultaten en de gevolgen te praten, kunnen ook nu al open/of aanmerkingen mondeling en/of schriftelijk bij de verschillende bestuursleden kenbaar worden gemaakt.

J. Wieles.

Uit de werkgroep

Verslag van de vergadering van de werkgroep Pieters- & Academiewijk en Levendaal-West d.d. 11 mei '87;

Mededelingen Mw. Dickhoff neemt de plaats over van Dhr. de Geus in de werkgroep.

De leefmilieuverordening wordt voorlopig niet van kracht nu besloten is eerst de uitspraak van de Kroon m.b.t. het bestemmingsplan van de Pieterswijk af te wachten. Het voorbereidingsbesluit voor 5 lokaties in de Pieterswijk wordt met één jaar verlengd. B&W hebben besloten om het beeld van Rembrandt, dat nu langs de Witte Singel t/o het Leidsch Dagblad staat, te verplaatsen naar het parkje bij molen de Put. De commissie ROVM is van oordeel dat het beeld naar het Rembrandtpark moet nabij de voormalige zeevaartschool. Binnenkort zal de commissie CVG hierover praten. De werkgroep vindt het beeld het beste passen

in het Rembrandtpark. De verplaatsingsoperatie gaat zo'n F 30.000= bedragen. In ieder geval zal Rembrandt nog heel wat voeten in de aarde hebben (?)...

In september '87 zal begonnen worden met de vernieuwing van de wal-kanten van het Galgewater.

De riolering van het Noordeinde-plein-Haagweg zal vernieuwd worden. Daarna zal de bestrating ed. ook opnieuw ingericht worden. (veiliger voor fietsers) Mw. Dickhoff vraagt of het Noordeinde tijdens de werkzaamheden afgesloten wordt. Dhr. v. Gulick denkt van niet, maar zal e.e.a. nagaan. De werkzaamheden zullen na de bouwvak aangepakt worden.

De bestrating op het Rapenburg t/o nrs. 1 t/m 23 is hersteld.

De gemeente overweegt de Eendracht panden in de Hoefstraat 44, 46, 48 aan te kopen. Niet duidelijk is of de panden gesloopt of gerenoveerd gaan worden.

Vertraging is opgetreden in de bouw van woningen aan de Gekroonde Liefdepoort. De grond blijkt ernstiger vervuild dan het grondonderzoek had uitgegeven. De sanering is stopgezet. Een nieuw onderzoek, saneringsplan moet gemaakt worden. De bouw is met 14 maanden vertraagd.

Botenhuisje aan het Galgewater

Dhr. Veringa huurt een ruimte in de Witte Poortkazerne. Nu binnenkort de kazerne gerestaureerd wordt, is hij daar uit. De huur is hem inmiddels al opgezegd. Een andere ruimte is hem aangeboden in de Stadstimmerwerf. Deze lokatie is niet acceptabel. Het is voor Dhr. Veringa te ver weg en ook deze ruimte zou hij slechts tijdelijk kunnen gebruiken. De bouw van een botenhuisje zou dé oplossing zijn. Tussen zijn boot en de walkant zou e.e.a. prima te realiseren zijn. Dhr. Veringa zal een plan laten maken door zijn buurman die architect is. Het merendeel van de werkgroep staat positief tegenover het plan van Veringa.

Bouwplan Conscientieplein-Kampersteeg

Op de plaats waar de voormalige metaalgieterij van Fa. C. de Groot stond worden 7 appartementen gebouwd door de Fa. Bakels & Ouwkerk uit Z'woude. Dhr. Splinter heeft hiervoor een plan gemaakt. Een sloop vergunning is aangevraagd. Tegen het plan zijn 5 bezwaarschiften ingediend. Dhr. Splinter vindt zijn vorige plan wat hij tijdens de vorige vergadering heeft toegelicht niet in de buurt had mogen circuleren. Evenwel heeft hij zelf een aantal tekeningen aan een bewoner afgegeven. Tijdens de vergadering laat hij zijn 3e plan zien. Er bestonden bezwaren tegen zijn plan i.v.m. vermindering van lichttoetreding bij de Vlietpanden. De hoogte van de nieuwbouw is nu juist daar verlaagd. Ook is het gebouw gesplitst in 2 blokken met gedeeltelijke schuine kappen. Een bewoner van het perceel Ruime Conscientiestraat zegt dat i.v.m. deze bouwplannen zijn raam moet verdwijnen. Dhr. Splinter zegt dat hierover reeds overeenstemming bestaat met de verhuurder van het pand. Dhr. Pijnacker vraagt naar de kleur van de bakstenen die gebruikt gaan worden. Volgens Dhr. Splinter is de materialisering nog niet bekend. Dhr. Pijnacker vraagt zich af waar alle auto's moeten blijven van de toekomstige bewoners, het plein is nu al overvol, hetgeen tot soms ludieke maar evenzo gevaarlijke situaties leidt. Verder merkt Dhr. Pijnacker op

De Woonwinkel van het STOKPAARDJE

een winkel voor mensen die van wonen weten

Doenzastraat 2 Tel. 132105

nic. de tombe

pieterskerkchoorsteeg 11 — leiden
telefoon 122184

dat het Leidsch jaarboekje 1966 een interessant artikel bevat inzake de archeologische resten die de bodem op deze lokatie bedekt. Hij adviseert de voorzitter contact op te nemen met de archeologische begeleidingscommissie. Dhr. Elias bewoond Vliet 50 en vraagt naar de situatie onder zijn raam wat hij destijds moest laten maken t.b.v. een vluchtweg. Dhr. Splinter antwoordt dat zulks nog steeds mogelijk is. Mw. Koppenaal deelt mede dat zij het plan veels te massaal vindt en dat het naar haar smaak helemaal geen aangepaste nieuwbouw is zoals dhr. Splinter alsmaar zegt. Dhr. Splinter antwoordt dat zijn plan is afgeleid en geïnspireerd door de Italiaanse renaissance. Dhr. Splinter zegt te zijn opgebeld door de architect Boudewijn Veldman die in opdracht van Dhr. Pijnacker en consorten bezig met een restauratieplan voor dezelfde lokatie als waar dhr. Splinter nieuwbouwplannen maakt. Dhr. Pijnacker bevestigt e.e.a. en deelt mede dat zodra de koop tussen de Fa. de Groot en Bakels evt. niet mocht doorgaan hij gezamenlijk met enige anderen de grond zal kopen. Mw. Dickhoff vraagt aan dhr. Splinter waarom deze geen contact met haar heeft opgenomen inz. zijn plannen aan de Kampersteeg. Mw. Dickhoff is eigenaar van het hoekpand Kampersteeg-Ruime Conscientiestraat. Zij vraagt de heer Splinter daarover te praten met Dhr. Bakels. Dhr. Pijnacker vraagt waarom Dhr. Splinter het beeldbepalende pandje in de Kampersteeg niet restaureerd i.p.v. sloopt. Waarom het te slopen indien restauratie mogelijk is. En indien je het sloopt hoe kun je dan van aangepaste nieuwbouw spre-

Leids schilder- en tekengenootschap "ARS AEMULA NATURAE" Pieterskerkgracht 9, Leiden.

dag- en avondkursussen:

- . akwarelleren, . tekenen,
 - . modeltekenen, . etsen,
 - . boetseren, . schilderen.
- inlichtingen: telefoon 071 - 140784

4klokhuis

breestraat 116 leiden tel 12005

off. dealer: arabia,

stelton, guzzini

ken. het nieuwbouwplan lijkt toch in het geheel niet op wat er nu staat? Dhr. v. Gulick vraagt of het bouwplan voldoet aan het bestemmingsplan. Dhr. Splinter zegt dat het plan nagenoeg voldoet aan het bestemmingsplan.

Op de vraag van Dhr. Pijnacker aan dhr. Spinter, op welke punten het bouwplan afwijkt van het bestemmingsplan, antwoordt dhr. Splinter niet.

Bloemenman bij de Wittepoortkazerne.

De bloemenman die nu voor de Wittepoortkazerne staat (Noordeinde nabij de Weddesteeg) moet weg. De gemeente stelt voor dat hij een einde verderop een plaats krijgt tussen het elektriciteitshuisje en de brug. De directie Groen wijst dit plan af. Onlangs is daar nl. een fraaie treureik gepland. Ook zou de oever dan verhoogd moeten worden en dit wil de directie Groen ook niet. Mw. Dickhoff begrijpt dit laatste niet. Wat zou er nu toch leuker zijn dan een leuke bloemenstal in een openbaar park. Dhr. v. Cruijns vindt dat de stal het beste staat direct naast de huidige lokatie. Hij vindt het overigens niet erg elegant dat er door de directie grondzaken een prijs is genoemd

RESTAURANT
DE
BISCHOP

KLOKSTEEG

7

2311SK
LEIDEN
TEL.

071-125024

DAG. GEOPEND vanaf 17.00 uur

Rabobank
staat dicht bij u

Rapenburg 63, tel. 149971

van F 120,-- per m2. De bloemenman betaalt thans F 30,-- per m2. Als alternatieve plaatsen worden nog genoemd: het Van der Werffpark en tegenover het Leidsch Dagblad. Binnenkort voert de gemeente overleg met de bloemenman over de verplaatsing.

Arsenaalplein

Dhr. Bollen zegt dat voornamelijk honden het pleintje in gebruik hebben genomen. (pleintje ligt in het verlengde van de Rembrandtstr.) Het is onbespeelbaar voor de jeu-de-boulesspelers. Daarom is aan de directie Groen verzocht om een betere indeling te maken van het terrein. Hij presenteert een nieuw plan en licht dat toe. Aan de rand van de nieuwe indeling ligt een hondenuitlaatstrook. Deze grond wordt om de 2 à 3 weken gefreesd. Het nieuwe plan heeft 3 jeu-de-boules banen en een basketbal-basket. Om dat alles is een hek geplaatst. Het café de Grote Beer in de Rembrandtstraat gaat jeu-de-boulesballen verhuren. De kosten van de herinrichting komen op zo'n F 50.000,-- Dhr. v. Cruijns vindt het een mooi plan. Dhr. Pijnacker denkt dat de basket beter aan de andere zijde kan worden geplaatst i.v.m. beschadiging van het groen. Dhr. Piret vindt het jammer dat het plein zo verkleind wordt.

Hij vindt de ruimte die er nu is juist erg goed. Dhr. v. Gulick zegt dat het ontwerp nog besproken zal worden met de jeu-de-boulesvereniging, de bewoners van het Doelenterrein en de universiteit.

Dhr. Pijnacker zegt dat hij enige tijd geleden een brief heeft geschreven naar de gemeente met het verzoek om leilinden op het Conscientieplein te plaatsen. Dhr. Bollen v.d. directie Groen zegt dat hij bovengenoemde brief niet onder ogen heeft gehad. Hij zal het nagaan. Verder vraagt Dhr. Pijnacker of het mogelijk is een boom te plaatsen op de hoek van de Langebrug-Pieterskerkgracht. Dhr. Bollen denkt dat het niet mogelijk is vanwege kabels en leidingen die daar in de grond zitten. Ook dat gaat hij onderzoeken. Tenslotte vraagt dhr. Pijnacker hoe het er mee staat met de bomen op de Boisotkade t/o het gemeentearchief. Een aantal jaren geleden is daar een esdoorn weggehaald en er is nog geen nieuwe boom voor teruggeplaatst. Dhr. Bollen antwoordt dat in de toekomst alle bomen weggehaald zullen worden. De bomen zijn niet zo best meer. Zodra alles weg is zullen er nieuwe geplaatst worden over de gehele lengte van dat deel van de Boisotkade. Mw. Stakenburg zegt dat bij het bijna gereedgekomen nieuwbouwcomplex waar vroeger het Medisch Archief stond aan de Oude Varkensmarkt twee bomen ernstig beschadigd zijn door allerlei bouwactiviteiten. Dhr. Bollen zal e.e.a. bekijken.

Bouwplannen

1. Oude Varkensmarkt 3,5,7. Hier komen 5 drie- en 1 tweekamerwoningen met schuurtjes en een poort aan de Sliksteeg. Met de bouw zal dit jaar begonnen worden.
2. Muskadelsteeg. Het open plekje in deze steeg zal een woning gebouwd worden. (architect Feetoom)
3. Bakkersteeg/kaiserstr. De woningen Bakkersteeg 5 en 9 zullen aan de huurders worden verkocht met een opknapplicht.
4. Pieterskerkgracht/Lokhorststr. Aan het plan is niets veranderd. Twee bezwaarschriften zijn ingediend.
5. Molensteeg. In opdracht van de woningbouwver. Leiden zullen hier 5 eensgezinswoningen gebouwd worden. Dhr. v. Gulick laat een tekening zien. Dhr. Pijnacker vindt het bouwplan erg lelijk en te massaal. (architect Pölling)
6. Salomonssteeg. Hier wordt de woning gerestaureerd met de aangevrotten stenen muur. (architect Frank Mulder).

13570
Moe Jan
NIEUWSTEEG

VOOR AL UW DRUKWERK

. BOEKDRUK . LICHTDRUK
. KLEIN-ÖFFSET . FOTOCOPIE

VAN DER LINDEN'S DRUKKERIJ
EN REPRODUCTIE-INRICHTING B.V.
VLIET 4a - 6, 2311 RE LEIDEN - TEL. 071 - 120815

Lady Service Foundation Boetiek

Doenzastraat 19
Geopend di/t/m za: 9 - 17 uur, do. koopavond

Als u in de lawine van reisgidsen door de bomen het bos niet meer ziet, ga dan naar CEBUTO, uw vakantie-specialist.

Beter uit met

CEBUTO

Doenzastraat 30 Leiden tel. 071-133941

7. Rapenburg 7b wordt intern verbouwd.

8. Papenrecht 5, 5a wordt gerestaureerd door de van Mandelestichting.

Rondvraag

Mw. Stakenburg zegt dat er bij het herstel van de riolering in de O.Varkensmarkt een serie palen niet is teruggezet en dat er nog een berg rotzooi ligt.

Dhr. Pijnacker verzoekt om een paaltje op de hoek Conscientieplein en Ruime Conscientiestraat. Hij toont foto's en wijst aan waar hij het paaltje graag gezien zou hebben. Tevens verzoekt hij 2 paaltjes voor het hofje aan het Conscientieplein. Tenslotte vraagt hij of er een vergunning is afgegeven om een licht(reclame)bak te bevestigen aan percl. Rapenburg-Noordeinde (restaurant). Dhr. v. Cruijssen zegt dat er fietsklemmen zijn geplaatst voor het LVC die kort daarna er uitgetrokken zijn. Hij verzoekt deklemmen onderling met elkaar te verbinden zodat ze vaster in de grond staan of anders daar geen klemmen meer te plaatsen. Tevens verzoekt hij te bezien of er een ontheffing is afgegeven aan de traiteur in de Diefsteeg.

Mw. Dickhoff meldt dat zij de burgemeester op 5 mei tijdens de Douzastraatbraderie een stuk heeft aangeboden. Zij geeft een kopie aan de secretaris van de projectgroep met het verzoek dit aan het verslag te hechten. Verder vindt zij dat Pardouza er soms wel een erg grote troep van maakt. Voor de keuken van dit restaurant op de Boisotkade ligt dikwijls over een lengte van vele meters keukenafval ed. Dhr. Pijnacker meldt dat op een zondag het riool van Fardouza is leeggezet en dat men alle derrie over de straat de Witte Singel heeft ingespoten. Het water zag wit van het schuim hetgeen een onaangename stank in de omgeving veroorzaakte. De keuken van de pizzeria heeft aan 2 containers ook niet genoeg. Regelmatig wordt er afval naast gestort wat soms door de gehele Molensteeg dwarrelt. Op de Langebrughoek Pieterskerkkoorsteeg staan dikwijls ook stapels vuilniszakken met keukenafval van restaurants uit de omgeving. Dergelijke verzamelplaatsen van vuilniszakken trekken weer nog meer vuil aan met alle gevolgen van dien. Verzoek om meer controle van de reinigingspolitie.

Volgende vergadering: 7-9-1987
Namens de wijkvereniging:
L.J.A. Pijnacker

BIOLOGISCHE KLOK

In de Orangerie van de Hortus Botanicus op het Rapenburg is tot 23 augustus a.s. de tentoonstelling "BIOLOGISCHE KLOK" te bezichtigen, welke gemaakt is door het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Geologie en Mineralogie in samenwerking met de Stichting Biowetenschappen en Maatschappij, de Hortus Botanicus en het Fysiologisch Laboratorium van het AZL.

De tentoonstelling mag in een aantal opzichten bijzonder worden genoemd. Het gaat over een nauwelijks bekend systeem, dat toch voor het goed functioneren en zelfs overleven van levende organismen, ook van de mens, van groot belang is.

Ook staat het skelet van de in november 1986 op de Maasvlakte aangespoelde Noordse Vinvis opgesteld, op zich al een goede reden om de tentoonstelling te bezoeken.

Ook wat betreft de wijze van presentatie is de tentoonstelling bijzonder. Het is in feite een aanloop naar de Nationale Natuurhistorische Presentatie, die tzt in het Pesthuis zal komen. Er is geen dwingende looproute. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden zowel om rustig te kijken en te lezen als om van alles te doen, geheel afhankelijk van de behoefte van de bezoeker.

HET SMALLE PANDJE
MET DE
BREDE SORTERING
SANDERS WIJNHUIS

» au fin bec «

DOENZAARSTRAAT 12

De tentoonstelling maakt duidelijk wat de biologische klok is en wat het doet. Het blijkt een erfelijk bepaald systeem te zijn, dat bij zoogdieren en bij de mens in de hersenen is gelokaliseerd. De biologische klok regelt de dagelijkse veranderingen in allerlei organen en lichaamsfuncties, zoals bloeddruk, spijsvertering, reaktiesnelheid en prestatievermogen. Het ritme van deze veranderingen is afgestemd op dag/nacht ritme (24 uren-ritme). De ritmen van lichaamsfuncties worden echter ook op elkaar afgestemd.

Behalve op het dag/nacht ritme zijn er ook levensritmen afgestemd op de eb en vloed- en seizoensritmen. De tentoonstelling geeft van de verschillende soorten ritmen een aantal voorbeelden. Het meest opvallende voorbeeld is de Noordse Vinvis. Het is een voorbeeld van een dier, dat trekt en de trek is weer een voorbeeld van een seizoenscyclus.

Steeds meer beseft men, dat

Ontwerp botenhuisje voor Jacques Veringa aan het Gagewater bij de Zeevaartschool.

Jacques Veringa huurt een ruimte in de Witte Poortkazerne. Omdat de kazerne gerestaureerd gaar worden, moet hij daar binnenkort uit. De huur is hem daarom opgezegd. Wel is hem voor tijdelijk ruimte aangeboden, in de Stads-timmerwerf. Dat is voor hem niet aantrekkelijk, a omdat ook dat tijdelijk is, b het toch te ver van zijn bootverhuur verwijderd is. Nu heeft hij zelf met medewerking van zijn buurman de architect Kingma een oplossing gevonden, en wel een botenhuis met atelier voor Jacques Veringa die ook goudsmid is. Het geheel is gesitueerd ten hoogte van de Pelikaans toren van de wal naar zijn

kennis van de biologische klok belangrijk is. Onderzoek is echter moeilijk omdat het systeem zo complex is. Toch worden in de tentoonstelling enkele toepassingen van de huidige kennis van de biologische klok genoemd. Een belangrijke toepassing vinden we in de medische wetenschap waar men bij toediening van medicijnen toenemend rekening houdt met de cyclische veranderingen van allerlei orgaanfuncties.

Behalve informatie en objecten biedt de tentoonstelling de bezoeker ook de mogelijkheid zelf een aantal waarnemingen te doen, zoals het meten van zijn bloeddruk en zijn reaktiesnelheid. De bezoeker kan ook ervaren hoe moeilijk het is om twee ritmen synchroom te laten lopen. Via een computerprogramma kan hij uitzoeken of hij een avond-, ochtend- of "altijd"-mens is.

Enkele malen per dag worden twee videofilms getoond, een die laat

schip op een plankier of een betonnen Casco, alleen is het laatste veel en veel duurder. Het geheel is opgebouwd uit geteerd hout, glas en het lijstwerk wordt wit geschidert. Het is de bedoeling aan een zijde van het botenhuis/atelier een terras te maken, zodanig dat het bouwsel de wind opvangt. Het schitterende uitzicht op Molen de Put, de Rembrabdtbrug, in het verschiet de prachtige gevel van de Stads-timmerwerf en straks de gerestaureerde Witte Poortkazerne met de Zeevaartschool nogigen dan wel uit om daar dan even te gaan zitten. De niet ambtelijke leden van de werkgroep Pieters en academie wijk reageerde positief over dit idee. Het voorstel ligt nu bij de gemeente.

R.J. van Cruijsen.

zien hoe de gestrande Noordse Vinvis uiteindelijk als skelet in de tentoonstelling is gekomen en een over het onderzoek dat in het AZL aan de biologische klok wordt verricht.

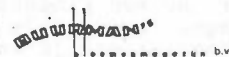
De tentoonstelling is zeer interessant en boeiend. De presentatie voldoet aan moderne inzichten.

De leesbaarheid van de teksten was echter niet optimaal, toen ik de tentoonstelling bezocht. Hopelijk kan men daar nog iets aan doen.

Voor de presentatie tzt in het Pesthuis zal men hier ernstig rekening mee moeten houden.

De tentoonstelling is dagelijks geopend van 10.00 - 16.30 uur en zondags van 12.30 - 16.30 uur. De entree tot de Hortus is f 0,50 per volwassene en f 0,25 per kind. Museumkaarthouders hebben gratis toegang tot de Hortus.

De tentoonstelling zelf is vrij toegankelijk.

Doezastraat 21
tel. 120727

In het hart van de stad

J.J. van der GEEST tweewielers

Fietsen, bromfietsen,
onderdelen, service,
reparatie, inruilen
PIETERSKERKGRACHT 4-6 ☎ 121775

BANKETBAKKERIJ — LUNCHROOM

OPGERICHT 1829

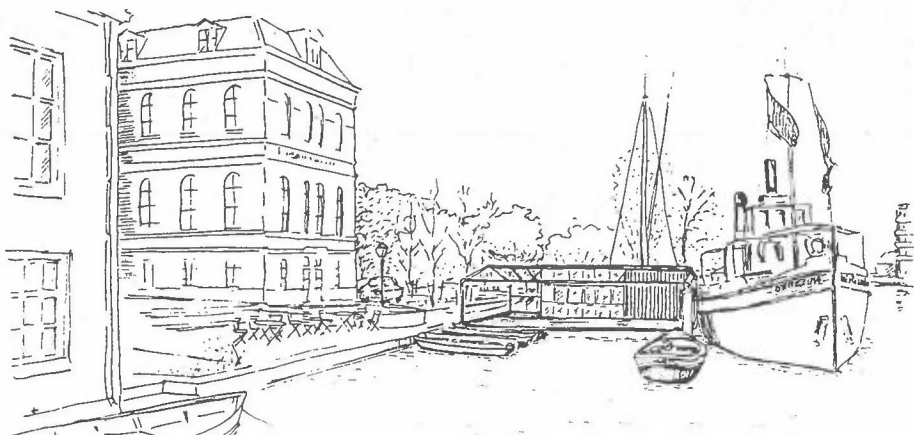
J. H. A. M. SNIJERS

SPECIALITEIT IN SPECULAAS

Botermarkt 15 — Tel. 122583

Amro Bank.
De bank waar je wat aan hebt.

Basisschool "Marienburch"
St. Ursulasteeg 28
2312 XA Leiden
Tel.: 071-121421

(advertentie)

MARIENBURCH
 SAMEN ONDER 1 DAK

Bent U op zoek naar een goede school?
Neem nu een juiste beslissing;
bel de interconfessionele basisschool "Marienburch"
tel.: 121421, of kom gewoon even langs.

U bent van harte welkom.

**Met vriendelijke groet,
 de leiding.**

Op het hoekje van de Pieterskerkgracht en Lokhorststraat in het hartje van de Leidse Pieterswijk ligt een braakliggend terreintje. Voor dit mooie binnenstadplekje is door architectenburo ir. Boudewijn Veldman in opdracht van aannemingsbedrijf Ooijevaar B.V. een plan gemaakt voor de bouw van 6 stadswoningen. Het bouwblokje komt precies op de hoek en laat aan haar rechterzijde tot aan het enkele jaren geleden gerestaureerde pand van Ars Aemulae een stukje terrein vrij waar nu een kinderspeelplaats is gelegen evenals de inrit van het parkeerterreintje van de Schooladviesdienst achter de latijnse school. Het nieuwe bouwblokje krijgt een breedte gelijk aan de lengte van de zijgevel van de in 1976 gerestaureerde Diogenespannen aan de Lokhorststraat. Deze, vrij lelijke, zijgevel wordt daarvoor grotendeels aan het oog onttrokken, doch blijft wel vrij van de nieuwe woningen met een

afstand van ca. 4 meter waartussen bergingen en binnenpleintjes zijn gelegen.

De architect heeft kans gezien op het betrekkelijk kleine terreintje 6 aantrekkelijke woningen te situeren door een stapeling in twee maal twee lagen: op de begane grond en 1e verdieping komen drie maisonnettes, op de tweede en derde verdieping idem dito. De bovenste drie woningen hebben als bijzonderheid dat de woonkamer op de bovenste verdieping is gelegen. Deze krijgt ramen aan alle zijden die als een glazen fries het gebouwtje bekronen, waardoor een prachtig uitzicht mogelijk zal zijn. Op deze verdieping krijgt ook elke woning een binnen de gevel gelegen zonneterras.

De onderste drie woningen hebben allen een eetkeuken op de begane grond aan de Pieterskerkgracht. De woonkamer wordt naar keuze van de kopers gesitueerd hetzij op de begane grond, hetzij op de eerste

verdieping.

De woningen worden ontsloten d.m.v. een rond trappenhuis waarvan een deel in de voorgevel zichtbaar zal zijn. De rechterzijgevel wordt blind uitgevoerd omdat het bestemmingsplan latere bebouwing mogelijk maakt. De linkerzijgevel in de Lokhorststraat krijgt vensters voor beide linkerwoningen.

Het woongebouw wordt opgetrokken in twee kleuren steen: de begane grond in een donkere en de bovenverdiepingen in een lichte kleur. Daarboven een zeer bijzonder gevormd gebogen dak met een golvende lijn. Het geheel oogt modern, doch sympathiek zonder te detoneren in zijn omgeving.

De woningen worden te koop aangeboden voor ca. f 160.000,-- waarbij de koper in aanmerking kan komen voor een stadsvernieuwing premie D van f 20.000,=

1. krommen, hooftbouw
 pavin - lichtgrys gemengd elien.
 kolommen streek g. 25 - geschilderd: rose
 kapje gemengde zwaluwstaartplaat
 (glas & vorstglas)
 Aankom
 stiel + kerkelied.
 Koor: alg. lichtgrys Portland
 elien: stiel & spijl.
 17. atm.
 dak: rood bit. & lang
 aaklennid spijlbaar
 roep goud. WP

blauw rood nu bloemenkiosk - Noordermarkt
 Drecht Gebouwen Rechten - 11/06/87

gevel noordeinde Schaal 1:100

In het verslag van de Werkgroep is een gedeelte gewijd aan de bloemenkiosk op het Noordeinderplein bij de Witte Poortkazerne. In eerste instantie gaf die verplaatsing nogal problemen zowel bij de bloemenman als bij de diverse directie's op het Stadsbouwhuis. Het is plezierig dat door in de Werkgroep Pieters en Academiëwijk zaken aan de orde te stellen het mogelijk is voor alle partijen tot goede resultaten te komen. Dat is een complement waard. Het resultaat bestaat hierin, dat de kiosk op de huidige plaats gehandhaafd blijft in een nieuw onderkomen. Het ontwerp, hierbij geplaatst, is gelukkig met fantasie gemaakt, al heb ik wel 2 opmerkingen. De kolommen die het midden accentueren zouden geenkleur behoeven, daar een bloemenuitstalling al kleurrijk genoeg is. Het te restaureren gebouw is voorzien van een timpaan.

Bestemmingsplan Pieterswijk

Bij Koninklijk Besluit van 14 mei 1987 heeft de Kroon een beslissing genomen over de nog tegen het bestemmingsplan Pieterswijk lopende Kroonberoepen. Het bestemmingsplan is daarmee onherroepelijk geworden.

Voor een deel bevestigt de beslissing van de Kroon feitelijk al bestaande situaties:

- Een aantal panden, die in het bestemmingsplan voor de vestiging van C&A bestemd waren (in de Ketelboetersteeg en de Langbrug), behouden hun woonbestemming. Daarmee is een beroep van de wijkvereniging geheel en van de Werkgroep Milieubeheer Leiden gedeeltelijk gegrond verklaard.
- Een beroep van de winkeliers in de Breestraat tegen de bestemming voor woningbouw en bijzondere doeleinden van een aantal terreinen en percelen, waarvan ze vonden dat ze als parkeerterrein gebruikt zouden moeten worden, is afgewezen. Het gaat daarbij om de hoek Pieterskerkhof/Pieterskerkstraat en de hoek Lokhoratstraat/Pieterskerkgracht, de school aan de Boommarkt, waar nu het Webster College is gevestigd en het voormalige terrein van de brandweer, waar nu de nieuwbouw van de Sociale Dienst staat.

Het zou voor het totaal een aangenamer aanzien hebben als de timpaan op de bloemenkiosk er een zou zijn van gelijke verhoudingen. Op de Welstandscmm. na, zijn alle problemen voor de belanghebbende opgelost, waarvoor nogmaals dank aan alle directie's. R.J. van Cruisjen

- De Kroon heeft voorts een beroep van de Werkgroep Milieubeheer Leiden t.z.v. onthouding van goedkeuring door Gedeputeerde Staten van de bestemming van de panden Klokesteeg 25-27 ongegrond verklaard. Deze panden zullen daardoor mede gebruikt kunnen (blijven) worden voor de centrale diensten van de Universiteit.
- De Kroon heeft de wegbestemming in het bestemmingsplan van dhr. Brand aan de Papegracht 4 ongedaan gemaakt.
- Voorts heeft de Kroon beslist dat Gedeputeerde Staten terecht haar goedkeuring heeft onthouden aan de bestemming openbaar groen voor de bij de woningen Rapenburg 94 en Schiepmakersteeg 2a behorende tuin, die het gemeentebestuur als derde ingang voor een beoogde wandelroute door de tuin van de voormalige Universiteitsbibliotheek hadden wensen zien te fungeren.

Naast deze beslissingen, die op zich voor de wijk als geheel verder geen schokkende gevolgen hebben heeft de Kroon nog een beslissing genomen, die wel degelijk voor de wijk als geheel en de leefbaarheid daarbinnen grote gevolgen zou kunnen hebben. De afdeling Leiden van Horeca Nederland had een beroepschrift ingediend, waarin ze bezwaar maakte tegen de regeling betreffende de cafébedrijven in het bestemmingsplan, waarbij het aantal in de Pieterwijk toe te stane café's op een maximum van vijf was gesteld. De Kroon heeft dit beroep gegrond verklaard en daarmee haar goedkeuring aan de regeling met betrekking tot het maximum aantal café's ont-

houden. Overwegingen daarvoor waren m.n. dat in de toelichting op het bestemmingsplan de motivering ontbrak voor het beperken van het aantal café's tot minder dan het huidige aantal en dat voorts het gemeentebestuur ten aanzien van het verminderen van het aantal café's geen actief beleid zou voeren.

Het besluit van de Kroon heeft tot gevolg dat nu in elk pand met de bestemming aanlooproute (Breestraat tussen Rapenburg en Vrouwensteeg en het Kort Rapenburg) en in alle winkel- en horecapanden (behalve in het kernwinkelgebied) een café kan worden gevestigd. Weliswaar heeft de gemeente de mogelijkheid op grond van de Algemene Politieverordening slechts een beperkt aantal ontheffingen van het sluitingsuur te verlenen, op grond waarvan café's tot later dan 12 uur open kunnen blijven, maar de beslissing van de Kroon heeft feitelijk de mogelijkheid geopend van ongebreidelde vestiging van café's in de Pieterswijk, met alle mogelijkheden van overlast voor de bewoners in de wijk vandien.

Door de Gemeente is deze situatie als niet wenselijk beoordeeld. Ze heeft dan ook met prijszwaardige snelheid actie ondernomen om de mogelijkheid van ongeremde vestiging van café's ongedaan te maken. De Gemeenteraad heeft daartoe per begin juli een voorbereidingsbesluit voor de Pieterwijk getroffen. Daarmee wordt de huidige situatie v.w.b. gebruik en bestemming van panden in de wijk bevroren. De Gemeente moet nu binnen twee jaar een herziening van het bestemmingsplan doorvoeren. Daarin zal duidelijker moeten worden vastgelegd waar wel en geen café's zijn toegestaan in de Pieterwijk. Ook een aantal andere problemen m.b.t. het huidige bestemmingsplan kunnen dan worden geregeld.

Het besluit van de Gemeente betekent ook dat het idee van een Leefmilieuverordening, waarop o.a. de wijkvereniging had aangedrongen om o.m. de horeca-overlast tegelijk te gaan, van de baan is. Onder de (gemeentelijke) juristen bestond geen eenstemmigheid over gebruik en mogelijkheden van een dergelijk instrument. Vandaar dat de Gemeente heeft gegrepen naar het veilige middel van een voorbereidingsbesluit met herziening van het bestemmingsplan heeft gegrepen. Het besluit van de Gemeente en de snelheid waarmee het wordt doorgevoerd wordt door de wijkvereniging van harte toegejuicht.

J. Wieles.

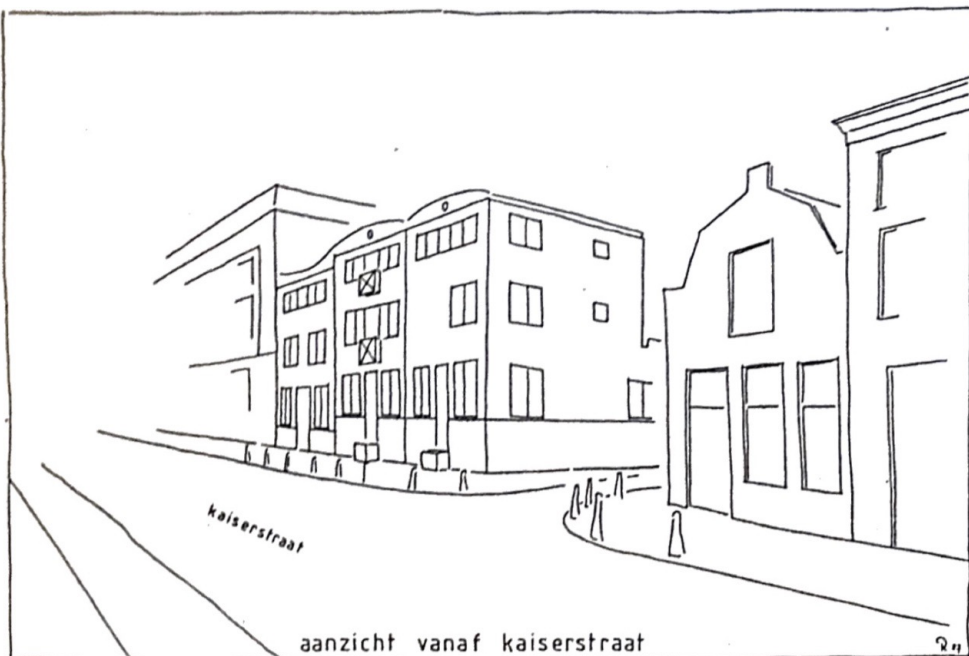
Pieterskerkhof 18
 Gratis advies op bouwkundig gebied

 Iedere donderdag van 20 tot 21 uur

SCHOENWINKEL
"BRABANT"
 Noordeinde 42, Leiden
 Tel. 149813.

Helioform
Jimmy Joy

Rockport
Jochie

aanzicht vanaf kaiserstraat

Voor twee verschillende locaties van de Academiewijk in de Leidse binnenstad worden op dit moment plannen ontwikkeld voor nieuwbouw voor de Stichting Leidse Studenten Huisvesting in samenwerking met de Stichting Werkende Jongeren. Het betreft een bouwlocatie op de hoek van de Kaiserstraat en de Bakkersteeg en een andere bouwplek op de hoek van de Zegersteeg en de 5e Binnenvestgracht.

Het architectenburo ir. Boudewijn Veldman heeft plannen gemaakt voor totaal 16 woningen op deze plekken: aan de Kaiserstraat komt een bouwblok met 9 woningen, om de hoek in de Bakkersteeg een bouwblok met 4 woningen en aan de Zegersteeg komen 3 nieuwe woningen te staan.

Het worden alle moderne studentenwoningen met alle eigentijdse gemakken zoals een keuken, badkamer en w.c. voor elke woning. De helft van de woningen zijn complete 3-kamer woningen, doch er zijn ook 5 stuks twee-kamer woningen en 3 eenkamer woningen ontworpen.

Het bouwblokje aan de Kaiserstraat wordt 3 tot 3,5 verdieping en de woningen aan de Bakkersteeg

2 tot 3 verdiepingen hoog. Tussen deze beide gebouwen komt een poort waar de toegang en opgang van alle woningen is gelegen. De toegangsgalerijtjes tot de woningen zijn zo ontworpen dat ze tevens dienst doen als balkon voor de aanliggende woningen.

Het bouwblokje aan de 5e Binnenvestgracht hoek Zegersteeg bestaat in feite uit 3 kleine gezinswoningen. Twee van de drie woningen hebben een klein tuintje. De derde heeft een zonneterras op de eerste verdieping. Deze woningen hebben een prachtig uitzicht op de Leidse Hortus.

De woningen worden allen opgetrokken in een lichte zandkleurige baksteen op een hoge donkere plint. De daken zijn flauw rond gebogen waardoor in de gevels een ronde beëindiging ontstaat. Deze dakbeëindiging wordt wit en tekent zich af als een fries, hetgeen goed aansluit bij de belendende historische gebouwen. Het geheel heeft een prettige, niet opdringerige uitstraling die enerzijds modern aandoet doch anderzijds goed past in het wisselende architectuurbeeld van de oude binnenstad.

Opgaveformulier voor lidmaatschap

Bij deze geeft ondergetekende

naam:

adres:..... telefoon:

zich met ingang van op als lid/donateur van de vereniging voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-west, en verklaart de contributie/donatie* ad f + een eenmalige bijdrage ad f te hebben overgemaakt op de giro/bankrekening van de vereniging.

Leiden,

.....
(handtekening)

postgironummer : 3664416

bank: Rabobank Leiden, nr.33 55 58 402

* contributie f 7,50 p.j., voor gezinnen f 10,- p.j.

opgaveformulieren kunnen bij bestuursleden worden afgegeven of naar postbus 11016 gezonden worden.

JUWELIER LUCAS VAN LEYDEN D.V.

verloop van goud, zilver, braloes
in bezettingen
taxaties - ontwerpen
restauratie antiek zilver
schoon oud goud en zilver
alle reparaties
75 BREESTRAAT 75
tel. 071-142350

Programma Pieterskerk

vr 3-7	K & O orgelconcert	20.15-22.30
wo 8-7	repetitie L. Napoleon	20.00-
do 9-7	Premiere Lodewijk Napoleon	22.30
vr 10-7	Lodewijk Napoleon	22.30
za 11-7	idem	22.30
ma 13-7	receptie RUL + B & W	19.00-21.00
di 14-7	L. Napoleon	22.30
wo 15-7	idem	22.30
do 16-7	idem	22.30
vr 17-7	idem	22.30
za 18-7	idem	22.30
vr 31-7	K & O orgelconcert (optie)	20.15-22.30
vr 14-8	Slotfeest ELCID (optie)	20.00-02.00
za 29-8	Rommelmarkt	10.00-17.00
za 5-9	Leidse Uitmarkt	15.00-16.30
ma 7-9	Opening Academisch Jaar opbouw tentoonstelling	19.00-
di 8-9	tentoonstelling Vrouw & KUNST	10.00-17.00
t/m do 24-9		
za 26-9	Rommelmarkt	10.00-17.00

KOM IN TROPISCHE SFEREN

COCKTAILS
BUITENLANDSE BIEREN

TUSSEN 6 EN 7
HAPPY HOUR
(Cocktails halve prijs)

IDEAAL VOOR:
BORRELS / RECEPTIES

NOORDEINDE 49 LEIDEN
TEL. 071-141110

De Joffers

JONGE MODE VOOR GROTE MATEN

maandag en dinsdag gesloten
woensdag t/m zaterdag
van 10.00 tot 17.30 uur
donderdag koopavond
Leiden, Prinsessekade 2
tel. 071-149930

HART VAN DE STAD KRANT

Bestuur

Het Bestuur van de Vereniging voor Pieters- en Academiewijk/Levendaal-West is als volgt samengesteld:

R.J. van Crujssen voorzitter	Rapenburg 20 tel. 120072
J. Wielea secretaris	Nieuwsteeg 25 tel. 141913
J.J.M. Gerritsen penningmeester	Rapenburg 20 tel. 120072
J.H.A.M. Snijers lid	Botersmarkt 15 tel. 122583
L.J.A. Pijnacker lid	Ruime Con- scientiestr. 14
Mw. U. Dierks lid	Breestraat 41a tel. 146724
B. Veldman lid	Boisotkade 9 tel. 126877